

Konvensjon nr. 181 om privat arbeidsformidling

Den internasjonale arbeidsorganisasjons generalkonferanse, som Styret for Det internasjonale arbeidsbyrå har sammenkalt i Geneve, og som har trådt sammen til sin 85. sesjon den 3. juni 1997,

som merker seg reglene i konvensjon nr. 96(revidert), om arbeidskontorer som tar betaling 1949, og

som er oppmerksom på viktigheten av fleksibilitet når det gjelder arbeidsmarkedets funksjonsmåte,

som minner om at Den internasjonale arbeidskonferanse på sin 81. sesjon i 1994 var av den oppfatning at ILO skulle starte arbeidet med å revidere konvensjon nr. 96 om arbeidskontorer som tar betaling, (revidert), 1949, og

som tar i betraktning de svært vanskelige betingelsene som private arbeidsformidlings-firmaer arbeider under når en sammenlikner disse med de vilkår som rådet da ovennevnte konvensjon ble vedtatt, og

som erkjenner den rolle som private arbeidsformidlingsfirmaer kan spille i et velfungerende arbeidsmarked, og

som minner om behovet for å beskytte arbeidstakerne mot misbruk, og

som erkjenner behovet for å sikre retten til organisasjonsfrihet og fremme av kollektive forhandlinger og sosial dialog som nødvendige elementer i et velfungerende samarbeid mellom partene i arbeidslivet, og

som merker seg reglene i konvensjon nr. 88 om ordning av arbeidsformidlingen, 1948, og som minner om reglene i konvensjonene nr.:

29 om tvangsarbeid, 1930.

87 om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten, 1948,

98 om gjennomføring av prinsipper for organisasjonsretten og retten til å føre kollektive forhandlinger, 1949,

111 om diskriminering i sysselsetting og yrke, 1958,

122 om sysselsettingspolitikk, 1964,

138 om minstealder for adgang til sysselsetting, 1973,

168 om fremje av sysselsetjing og vern mot arbeidsløyse, 1988,

og de reglene som gjelder rekruttering og arbeidsformidling i konvensjon nr. 97 om arbeidssøkende inn- og utvandreres vilkår (revidert) 1949, og konvensjon nr. 143 om ut- og

innvandring under forhold som innebærer misbruk og om fremme av likhet i muligheter og behandling for utenlandske arbeidstakere av 1975, og

som har besluttet å vedta visse forslag om revisjon av konvensjon nr. 96 (revidert) om arbeidskontorer som tar betaling, 1949, som er punkt 4 på dagsorden for sesjonen, og

som har bestemt at disse forslag skal gis i form av en internasjonal konvensjon,

vedtar i dag, den 19. juni 1997, følgende konvensjon, som kan kalles konvensjonen om privat arbeidsformidling, 1997:

Artikkel 1

1. I denne konvensjonen betyr uttrykket «privat arbeidsformidlingsfirma» enhver fysisk eller juridisk person, uavhengig av de offentlige myndigheter, som yter en eller flere av de følgende arbeidsmarkedstjenester:

1. tjenester for å koble tilbud om og etterspørsel etter arbeid, uten at det private arbeidsformidlingsfirmaet blir part i de arbeidsforhold som kan oppstå som følge av det;
2. tjenester som består i å tilsette arbeidstakere i den hensikt å stille dem til disposisjon for en tredje part, som kan være en fysisk eller juridisk person (omtalt nedenfor som en «oppdragsgiver») som anviser deres arbeidsoppgaver og overvåker utførelsen av disse oppgaver;
3. andre tjenester vedrørende jobbsøking, fastsatt av den ansvarlige myndighet etter å ha konsultert de mest representative arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, for eks. å gi informasjon som ikke tar sikte på å koble konkrete arbeidstilbud og søknader om arbeid.

2. I denne konvensjonen inkluderer uttrykket «arbeidstakere» også arbeidssøkere.

3. I denne konvensjonen omfatter uttrykket «behandling av arbeidstakeres personlige data» innhenting, lagring, kombinerende, kommunikasjon eller enhver annen bruk av informasjon som gjelder en identifisert eller identifiserbar arbeidstaker.

Artikkel 2

1. Denne konvensjonen gjelder alle private arbeidsformidlingsfirmaer.

2. Denne konvensjonen gjelder alle kategorier av arbeidstakere og alle økonomiske virksomhetsområder. Den gjelder ikke rekruttering og formidling av sjøfolk.

3. Et formål med denne konvensjonen er å tillate virksomheten til private arbeidsformidlingsfirmaer og samtidig beskytte de arbeidstakere som gjør bruk av deres tjenester, innen rammen av konvensjonens bestemmelser.

4. En medlemsstat kan, etter å ha konsultert de mest representative av de berørte arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene:

1. forby, under bestemte forhold, private arbeidsformidlingsfirmaer å drive virksomhet overfor visse kategorier av arbeidstakere eller økonomiske virksomhetsområder i forhold til en eller flere av de tjenester som er nevnt i artikkel 1, punkt 1;
2. unnta, under bestemte forhold, arbeidstakere i visse grener av økonomisk aktivitet, eller deler av disse, fra konvensjonens virkeområde eller fra visse av dens bestemmelser, under forutsetning av at de berørte arbeidstakere er sikret tilstrekkelig beskyttelse på annen måte.

5. En medlemsstat som ratifiserer denne konvensjonen, skal spesifisere i sine rapporter i samsvar med artikkel 22 i Konstitusjonen for Den internasjonale arbeidsorganisasjon ethvert forbud eller unntak som blir bestemt i henhold til punkt 4 ovenfor, og angi grunnene til det.

Artikkel 3

1. Den rettslige stilling for private arbeidsformidlingsfirmaer skal fastsettes i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis, og etter konsultasjon med de mest representative arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene.

2. En medlemsstat skal fastsette vilkårene som skal gjelde for virksomheten til private arbeidsformidlingsfirmaer i samsvar med en lisens eller sertifiseringsordning, med mindre vilkårene er regulert eller fastsatt på annen måte ved egnet nasjonal lovgivning og praksis.

Artikkel 4

Det skal treffes tiltak for å sikre at arbeidstakere som blir rekruttert av private arbeidsformidlingsfirmaer som yter de tjenester som er nevnt i artikkel 1, ikke blir nektet retten til organisasjonsfrihet og retten til å føre kollektive forhandlinger.

Artikkel 5

1. For å fremme like muligheter og likebehandling i adgang til sysselsetting og til særlige yrker skal en medlemsstat sikre at private arbeidsformidlingsfirmaer behandler arbeidstakere uten å diskriminere på grunnlag av rase, hudfarge, kjønn, religion, politisk overbevisning, nasjonal herkomst, sosial opprinnelse eller noen annen form for diskriminering som faller inn under nasjonal lovgivning og praksis, slik som alder eller funksjonshemming.

2. Punkt 1 i denne artikkel skal ikke anvendes på en slik måte at den hindrer private arbeidsformidlingsfirmaer i å yte spesielle tjenester eller iverksette målrettede programmer for å hjelpe de mest svakstilte arbeidstakere i deres jobbsøkningsaktiviteter.

Artikkel 6

Private arbeidsformidlingsfirmaers behandling av arbeidstakeres personlige data skal:

1. skje på en slik måte at den beskytter disse data og sikrer respekt for arbeidstakernes privatliv i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis;
2. være begrenset til spørsmål som gjelder kvalifikasjoner og yrkeserfaring til de berørte arbeidstakerne og annen direkte relevant informasjon.

Artikkel 7

1. Private arbeidsformidlingsfirmaer skal ikke, direkte eller indirekte, helt eller delvis, kreve noen form for avgifter eller betaling fra arbeidstakere.
2. Dersom det er i arbeidstakernes interesse, og etter å ha konsultert de mest representative arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene, kan den ansvarlige myndighet tillate unntak fra bestemmelsene i punkt 1 ovenfor for så vidt gjelder visse kategorier av arbeidstakere og spesielle typer tjenester som ytes av private arbeidsformidlingsfirmaer.
3. En medlemsstat som har tillatt unntak i samsvar med punkt 2 ovenfor, skal i sine rapporter, i samsvar med artikkel 22 i Konstitusjonen for Den internasjonale arbeidsorganisasjon, gi opplysninger om slike unntak og oppgi grunnene til disse.

Artikkel 8

1. En medlemsstat skal, etter å ha konsultert de mest representative arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene, treffe alle nødvendige og egnede tiltak, både innen eget rettsområde og, hvor det er hensiktsmessig, i samarbeid med andre medlemsstater, for å gi tilstrekkelig beskyttelse til og hindre misbruk av utenlandske arbeidstakere rekruttert eller formidlet til eller innen dens territorium av private arbeidsformidlingsfirmaer. Disse skal omfatte lover eller forskrifter som omfatter straff, herunder forbud mot private arbeidsformidlingsfirmaer som har en uredelig praksis eller øver misbruk.
2. I tilfeller der arbeidstakere blir rekruttert i ett land for å arbeide i et annet, skal de berørte medlemsstatene vurdere å inngå bilaterale avtaler for å hindre misbruk og uredelig praksis med hensyn til rekruttering, formidling og sysselsetting.

Artikkel 9

En medlemsstat skal iverksette tiltak for å sikre at barnarbeid ikke nyttes eller tilbys av private arbeidsformidlingsfirmaer.

Artikkel 10

Den ansvarlige myndighet skal sikre at det eksisterer et egnet apparat og prosedyrer, og der det er passende, trekke inn de mest representative arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjone, for å undersøke klager, påstått misbruk og uredelig praksis vedrørende aktivitetene til private arbeidsformidlingsfirmaer.

Artikkel 11

En medlemsstat skal, i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis, iverksette nødvendige tiltak for å sikre tilstrekkelig beskyttelse for arbeidstakere tilsatt i private arbeidsformidlingsfirmaer som omtalt i artikkel 1, punkt 1 (b) ovenfor, med hensyn til:

1. organisasjonsfrihet;
2. kollektive forhandlinger;

3. minstelønn;
4. arbeidstid og andre arbeidsvilkår;
5. lovfestede trygdeytelser;
6. adgang til opplæring;
7. sikkerhet og helse på arbeidsplassen;
8. kompensasjon i tilfelle yrkesskade eller sykdom;
9. kompensasjon i tilfelle insolvens og beskyttelse av arbeidstakeres krav;
10. vern og ytelser ved svangerskap og fødsel og foreldrevern og -ytelser.

Artikkel 12

En medlemsstat skal fastsette og fordele, i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis, det respektive ansvar mellom private arbeidsformidlingsfirmaer som yter de tjenester som det er vist til i punkt 1 (b) i artikkel 1, og oppdragsgivere for så vidt gjelder:

1. kollektive forhandlinger;
2. minstelønn;
3. arbeidstid og andre arbeidsvilkår;
4. lovfestede trygdeytelser;
5. adgang til opplæring;
6. vern med hensyn til sikkerhet og helse på arbeidsplassen;
7. kompensasjon i tilfelle yrkesskade eller sykdom;
8. kompensasjon i tilfelle insolvens og beskyttelse av arbeidstakeres krav;
9. vern og ytelser ved svangerskap og fødsel og foreldrevern og -ytelser.

Artikkel 13

1. En medlemsstat skal, i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis og etter å ha konsultert de mest representative arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene, utforme, etablere og periodevis gjennomgå betingelser for å fremme samarbeid mellom den offentlige arbeidsformidlingen og private arbeidsformidlingsfirmaer.

2. Betingelsene som det er vist til i punkt 1 ovenfor, skal være basert på prinsippet om at de offentlige myndigheter skal beholde endelig myndighet til å:

1. utforme arbeidsmarkedspolitikken;
2. nytte eller kontrollere bruken av offentlige midler øremerket for å iverksette politikken på det området.

3. Private arbeidsformidlingsfirmaer skal, med mellomrom som blir fastsatt av ansvarlig myndighet, gi denne myndighet de opplysninger som den ber om, idet det tas tilbørlig hensyn til den konfidensielle natur av slike opplysninger:

1. for å gjøre det mulig for den ansvarlige myndighet å få kjennskap til strukturen og aktivitetene til private arbeidsformidlingsfirmaer i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis;
2. for statistiske formål.

4. Den ansvarlige myndighet skal samle og regelmessig gjøre disse opplysninger offentlig tilgjengelig.

Artikkel 14

1. Bestemmelsene i denne konvensjonen skal iverksettes ved lovgivning eller forskrifter eller ved alle andre midler som er overensstemmende med nasjonal praksis, slik som rettsavgjørelser, voldgiftsavgjørelser eller kollektive avtaler.

2. Overvåking av gjennomføringen av bestemmelser som skal iverksette denne konvensjon, skal sikres av Arbeidstilsynet eller annen ansvarlig myndighet.

3. Det skal sørges for egnede midler, herunder straff der det er hensiktsmessig, som skal anvendes på en effektiv måte i tilfelle overtredelse av denne konvensjonen.

Artikkel 15

Denne konvensjonen får ikke virkning for gunstigere bestemmelser som kan anvendes etter andre internasjonale konvensjoner som gjelder arbeidslivet for arbeidstakere rekruttert, formidlet eller tilsatt i private arbeidsformidlingsfirmaer.

Artikkel 16

Denne konvensjonen reviderer konvensjonen om arbeidskontorer som tar betaling (revidert), 1949, og konvensjonen om arbeidskontorer som tar betaling, 1933.

Artikkel 17

De formelle ratifikasjoner av denne konvensjonen skal oversendes Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå til registrering.

Artikkel 18

1. Denne konvensjonen skal binde bare de medlemsstater i Den internasjonale arbeidsorganisasjon som har fått registrert sine ratifikasjoner hos Generaldirektøren.

2. Den skal tre i kraft 12 måneder etter den dag da to medlemsstaters ratifikasjoner er blitt registrert hos Generaldirektøren.

3. Deretter skal denne konvensjonen tre i kraft for enhver medlemsstat 12 måneder etter den dag da medlemsstatens ratifikasjon ble registrert.

Artikkel 19

1. Enhver medlemsstat som har ratifisert denne konvensjonen kan si den opp når 10 år er gått fra den dag da konvensjonen trådte i kraft, ved å sende melding om dette til registrering hos

Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå. Slik oppsigelse trer ikke i kraft før ett år etter at den er blitt registrert.

2. Enhver medlemsstat som har ratifisert denne konvensjonen og som ikke gjør bruk av av den oppsigelsesrett som er fastsatt i denne artikkel innen ett år etter utgangen av den 10-årsperioden som er nevnt i foregående punkt, er bundet for ytterligere 10 år, og kan deretter si opp denne konvensjonen ved utgangen av hver 10-årsperiode på de vilkår som er fastsatt i denne artikkel.

Artikkel 20

1. Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå skal underrette alle medlems-stater av Den internasjonale arbeidsorganisasjon om registreringen av alle ratifikasjoner og oppsigelser som er sendt ham av organisasjonens medlemsstater.

2. Når Generaldirektøren underretter medlemsstatene i organisasjonen om registreringen av den andre ratifikasjon som er sendt ham, skal han gjøre medlemsstatene oppmerksom på hvilken dato konvensjonen vil tre i kraft.

Artikkel 21

Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå skal sende Generalsekretæren for De forente nasjoner fullstendige opplysninger om alle ratifikasjoner og oppsigelser som registreres av ham etter reglene i de foregående artikler, for registrering i samsvar med artikkel 102 i De forente nasjoners pakt.

Artikkel 22

Styret for Det internasjonale arbeidsbyrå skal, når det finner det nødvendig, legge frem for Arbeidskonferansen en melding om hvordan denne konvensjonen har virket og undersøke om det er ønskelig å sette spørsmålet om hel eller delvis revisjon av konvensjonen på konferansens dagsorden.

Artikkel 23

1. Dersom Arbeidskonferansen vedtar en ny konvensjon som helt eller delvis endrer denne konvensjonen og intet annet er bestemt i den nye konvensjonen, skal:

1. en medlemsstats ratifikasjon av den nye reviderte konvensjonen ipso jure innebære en øyeblikkelig oppsigelse av denne konvensjonen uten hensyn til reglene i artikkel 19 ovenfor, forutsatt at den nye, reviderte konvensjonen er trådt i kraft;
2. denne konvensjonen ikke lenger kunne ratifiseres av medlemsstatene fra den dag da den nye, reviderte konvensjonen trer i kraft.

2. Denne konvensjonen skal i alle tilfelle fortsatt være i kraft i sin nåværende form og med sitt nåværende innhold for de medlemsstater som har ratifisert den, men som ikke har ratifisert den reviderte konvensjonen.

Artikkel 24

De engelske og franske versjoner av teksten i denne konvensjonen har lik gyldighet.